

Visuele toer door De Ruigte: mei 2026

Mijn naam is Peter Snelderwaard en ik hou het hele jaar door de flora en fauna in De Ruigte nauwgezet in de gaten. Het natuurpark is erg gevarieerd dankzij de verschillende biotopen (leefomgevingen). Elke maand laat ik deze diversiteit zien met een fotoverslag.

Merel

De merel (*Turdus merula*) is een middelgrote zangvogel uit de lijsterfamilie (Turdidae). Het is een opvallende zanger die vaak vanaf een hoog punt zingt, zoals een boomtop of dakrand. Het mannetje gebruikt zijn zang om zijn territorium af te bakenen, vooral vanaf februari in de vroege ochtend en avond. Stadslawaai kan die zang deels overstemmen. In stedelijke gebieden kiest de merel daarom vaak een lantaarnpaal als zangplek, zodat hij al voor zonsopkomst kan zingen, voordat het druk en lawaaiig wordt. Deze vogel heeft al jongen en heeft zojuist een slak gevonden.

Hoefijzertijger

Hoefijzertijger (*Nephrotoma appendiculata*). Het vrouwtje hoefijzertijger legt in de vroege zomer met haar lange legboor ongeveer 170 tot 250 eieren in vochtige grond. Die blijven daar de zomer door en ontwikkelen zich tegen het einde van het seizoen. Jonge larven leven van plantenresten; oudere larven eten ook wortels. De larven in het vierde en laatste stadium overwinteren en worden in het voorjaar weer actief. De verpopping vindt in mei plaats aan het bodemoppervlak, bij temperaturen rond 21,5 °C. Na 7 tot 8 dagen komen de volwassen hoefijzertijgers uit. De hoefijzertijger vliegt vooral in mei en juni, soms al vanaf eind april tot begin juli.

Ratelaar

Ratelaar (*Rhinanthus*). Op de top van de "Berg" is de Ratelaar te zien, in grotere aantallen dan vorig jaar. De grote ratelaar is een halfparasiet. Deze plant onttrekt voeding, via de wortels, van grasachtigen. Omdat de grote ratelaar groene bladeren heeft, kan de plant wel de voedingstoffen zelf verwerken, vandaar de naam halfparasiet. De bloem heeft een gesloten keel en de nectar is alleen toegankelijk voor hommels.

Met deze ratelaar is het jaar rond voor deze toer. Vorig jaar mei ben ik begonnen met het beschrijven van de foto's die ik maandelijks maak in De Ruigte. Er volgen nog paar soorten die typisch zijn voor de maand mei.

Lissenboorder op de gewone rolklaver

Zoals de **lissenboorder** (*Mononychus punctum-album*), die uitstekend kan vals spelen en ook bij de ratelaar een gaatje kan boren om bij de nectar te komen. Voorlopig gaat de voorkeur naar de **gewone rolklaver** (*Lotus corniculatus*) die net begint te bloeien in De Ruigte.

Icarusblauwtje op de gewone rolklaver

Icarusblauwtje (*Polyommatus icarus*) volg het boemblauwtje op van vorige maand. Afgezien van het gebruik van de heerlijke klavernectar, legt het icarusblauwtje ook eitjes tussen de bovenste bladeren op de jonge, nog niet bloeiende planten van **gewone rolklaver**.

Als soort uit de vlinderbloemenfamilie heeft gewone rolklaver ook wortelknolletjes waarin in symbiose met Rhizobiumbacteriën stikstof uit de lucht wordt gebonden. Gewone rolklaver draagt op die manier bij aan de verbetering van de bodem. Het is dan ook een echte groenbemester.

Grote sabelsprinkhaan op de kartinzer anjer

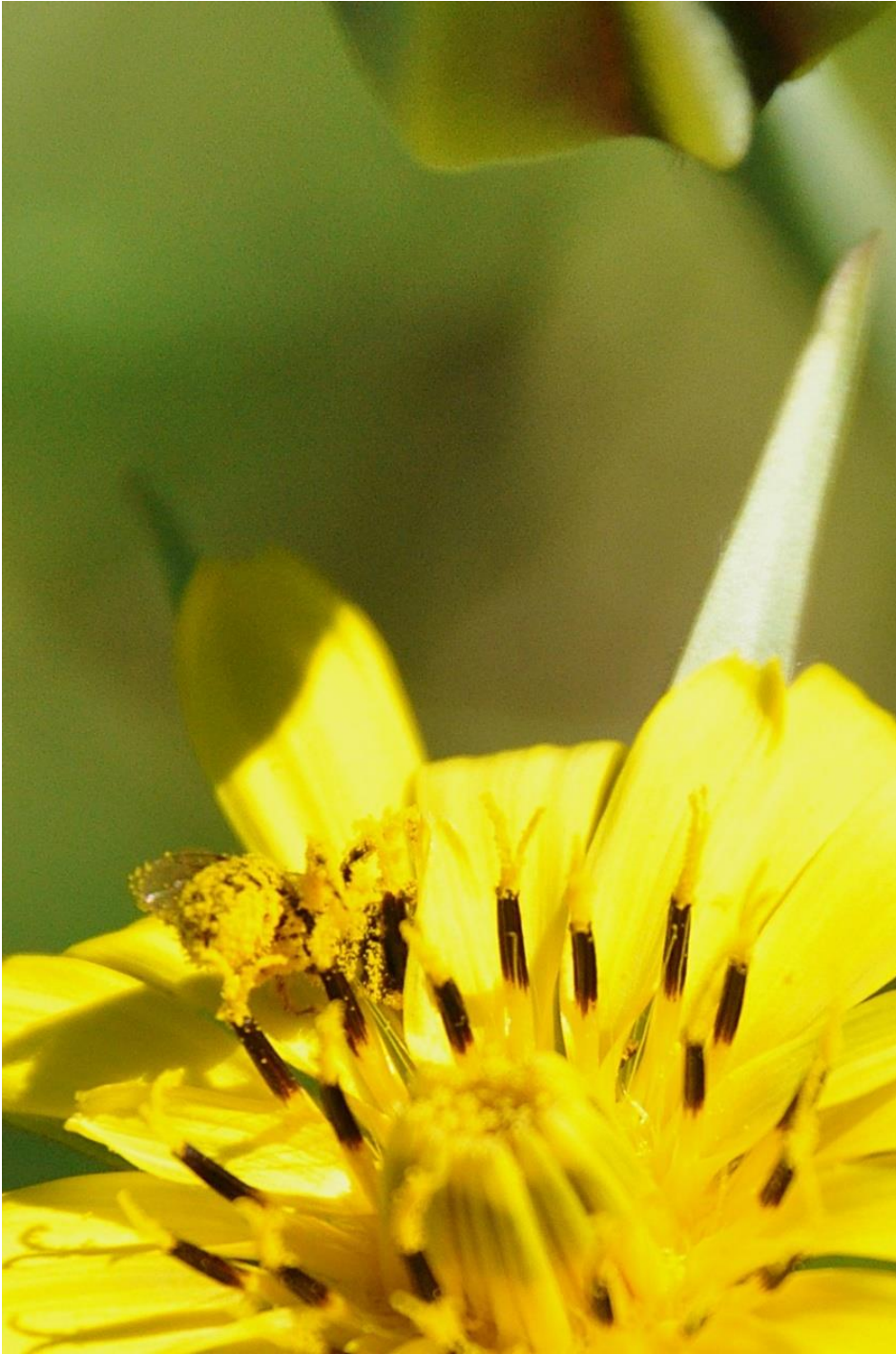
Op de "kruidenheuvel" zijn op dit moment vele soorten sprinkhaanjongen te vinden. Deze jonge sprinkhaan op de **kartinzer anjer** (*Dianthus carthusianorum*), is een **sabelsprinkhaan** (*Tettigoniidae*) man. Moet nog groeien naar rond de 7,5 cm.

Sint-jacobsvlinder op de kartaizer anjer

Kleuren springen eruit. **Sint-jacobsvlinder** (*Tyria jacobaeae*) zwart - rood, is een dag-actieve nachtvlinder uit de familie van de **spinneruilen** (Erebidae). De waardplant van de jakobsvlinder is het **jakobskruiskruid**. Het voedsel voor de zebrarups, jakobskruiskruid, bevat giftige bestanddelen. De rups neemt deze op wanneer hij van de plant eet en wordt daardoor zelf giftig. De opvallende tekening en kleur waarschuwt daarvoor, vogels laten de zebrarups dan ook met rust. De rups raakt het gif dat hij binnenkrijgt niet meer kwijt. De vlinder die een jaar later uit de pop tevoorschijn komt, is eveneens giftig.

Gele morgenster

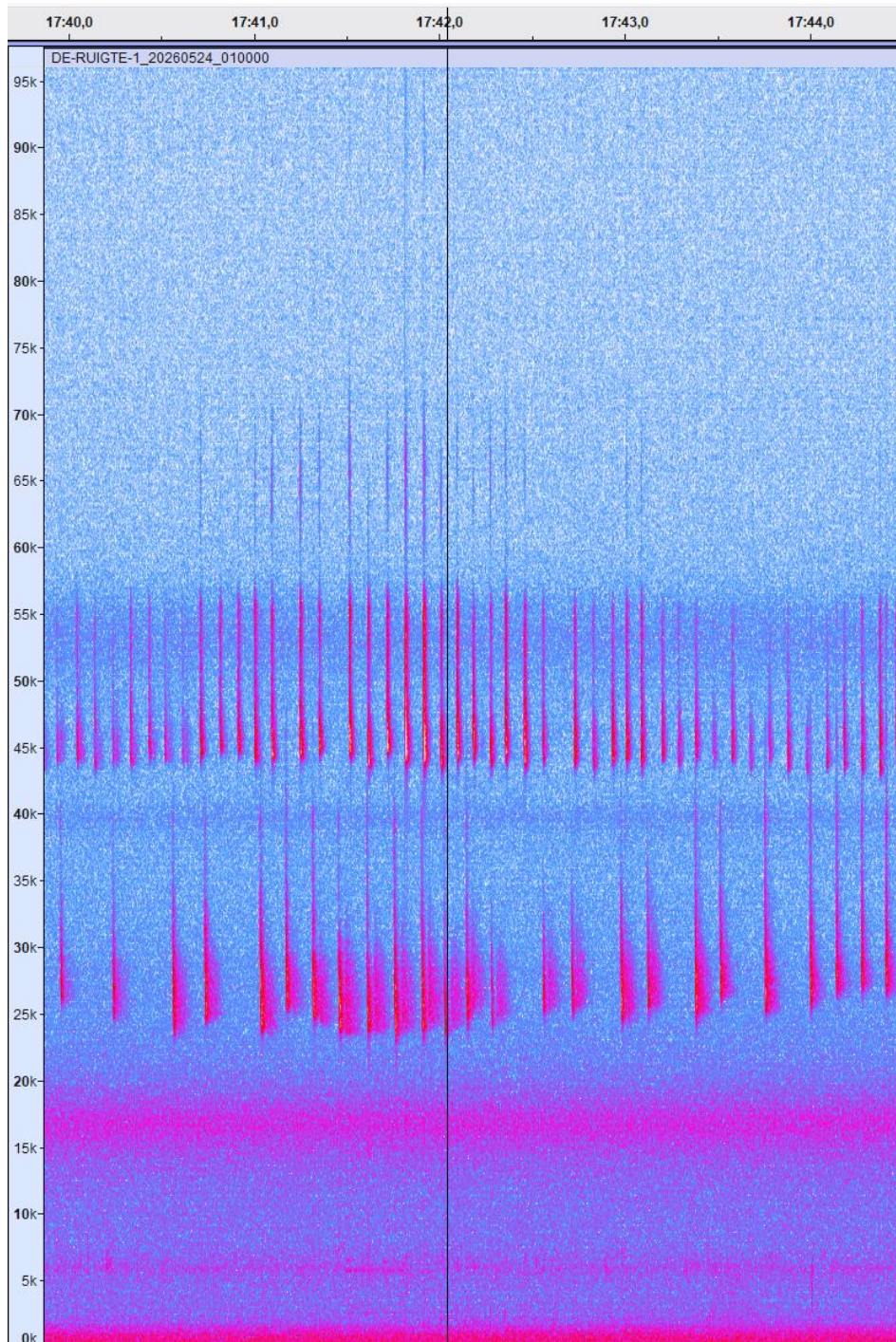
Er groeien meerdere **gele morgensterren** (*Tragopogon pratensis*) op de “kruidenheuvel”. Voor insecten zoals deze bij, zijn deze bloemen een feest. Ik kan niet zien welke soort dit is, omdat hij helemaal onder het stuifmeel zit.

Kleine pimpernel

Ik kon het niet laten een foto maken van deze uitgebloeide **kleine pimpernel** (*Poterium sanguisorba*). Nu is het wachten op de zaden.

Boven: **dwergvleermuis** en onder: **watervleermuis**

Dit is een deel van de opnamen die tijdens de Nachtextpeditie in De Ruigte zijn gemaakt. Via de batdetector werden de vleermuisgeluiden hoorbaar via speakers. De dieren waren lastig te zien, maar goed te horen: het was een luidruchtig concert. Voor beter zicht, moeten we de volgende keer iets meer op het niveau van het water kijken. De vleermuizen die hoorbaar waren zijn: dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger.

Enkele deelnemers van de Nachtextpeditie.

Zodra het donker genoeg was, zochten we naar nachtinsecten die op de backlight-ledlamp afkwamen. Er waren veel muggen, in allerlei soorten en maten, maar minder motten dan gehoopt. Met een kleine aanpassing moeten er in de volgende Nachtextpeditie meer motten zijn.

Schaduwspikkelspanner

Een van de bezoekers op het doek was **schaduwspikkelspanner** (*Peribatodes rhomboidaria*), waarvan zowel mannetjes als vrouwtjes overdag rustend op boomstammen kunnen worden gevonden. De vlinders bezoeken na zonsondergang bloemen van planten zoals akkerdistel en kruiskruid en jacobskruiskruid. De waardplant van de rups is meidoorn en sleedoorn die ruim aanwezig zijn in De Ruigte. De rups is niet echt kieskeurig en zit ook op andere soorten zoals het geslacht **prunus**, en verder appel, druif, taxus, bosrank, vlier, hulst en berk.

Stekelkaakkampoot

Onder het doek lagen boomstammen. Na het omdraaien kwam deze **stekelkaakkampoot** (*Trachyzelotes pedestris*) tevoorschijn. Dit vrouwtje was onverstoorbaar haar cocon aan het weven. Je ziet deze spinnensoort bijna nooit omdat ze hun hele leven in het donker leven.

Expeditie De Ruigte 2026

Deze activiteit maakt deel uit van **Expeditie Stadsnatuur 2026**, die loopt van **1 mei tot en met 30 juni**. De eerder georganiseerde zondagmiddagexpeditie werd enthousiast ontvangen. Door de flinke regenbuien hebben we ons toen moeten beperken tot waterinsecten. Komende zondag 31-5 hopen we op beter weer, zodat we weer volop op ontdekkingstocht kunnen.

Zoetwaterpissebed (*Systema naturae*)

Wat kun je verwachten?

- Onderzoek naar soorten in het water, op het land en in de lucht
 - Netten en microscopen staan klaar voor gebruik
 - Een leerzame en uitdagende middag voor jong en oud

Praktische informatie

Kom langs op **zondag 31 mei om 14:00 uur** in **De Ruigte** en doe mee aan deze expeditie. Iedereen is welkom om samen de stadsnatuur te ontdekken.

De laatste Nachtextpeditie is zaterdag 6 juni om 21:45. Zonsondergang 21:58.

Bij regen wordt afgelast, het is dus handig om voor de Nachtextpeditie aan te melden.

locatie: <https://maps.app.goo.gl/NtVupabHTzCuhPch6>

Nog vragen of aanmelden mail: DeRuigte@outlook.com

Helaas noodzakelijke gedragsregels:

- Geen toegang met auto of fiets
- Wandel over de paden
- Afval meenemen (of in de prullenbak bij de entree van het park)
- Verboden te zwemmen of te varen in de wateren rondom de eilanden
- Verboden om de eilanden te betreden
- Verboden om te barbecueën en/of open vuur te maken
- Verboden te kamperen
- Honden aan de lijn (drollen verwijderen)

Algemene informatie over De Ruigte

Het natuurpark wordt in samenspraak met de gemeente beheerd door de Groengroep. De Groengroep bestaat uit bewoners van Vreewijk. Eén keer per maand wordt er onderhoud uitgevoerd door de Groengroep. Lijkt het u leuk om ook een actieve bijdrage te leveren, informeer naar de volgende werkdag via DeRuigte@outlook.com

Lees meer informatie op de speciale pagina van De Ruigte (onder Thema's)

Contact

Groengroep: DeRuigte@outlook.com

Gemeente: Gerpieter Wilbrink g.wilbrink@leiden.nl, tel 14071

Abonneer jezelf!

Ben je nog niet geabonneerd op deze website, doe dit dan nu.
Je krijgt dan een melding via e-mail bij een nieuw bericht op de website.
Vergeet niet de aanmelding te bevestigen!

Je hoeft dan bijvoorbeeld niets te missen van deze boeiende maandelijkse toer door De Ruigte.